

**Република Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ПРАВДА**

**ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ
НА ЗАКОНОТ ЗА НОТАРИЈАТОТ**

Скопје, АПРИЛ 2011 година

В О В Е Д

I. ОЦЕНА НА СОСТОЈБИТЕ ВО ОБЛАСТА ШТО ТРЕБА ДА СЕ УРЕДИ СО ЗАКОНОТ И ПРИЧИНИ ЗА ДОНЕСУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ

Нотаријатот во Република Македонија се востанови во текот на 1996 година со донесување на Законот за вршење на нотарските работи, како современа јавна служба во функција на задоволување на потребите и правните интереси на граѓаните и другите правни субјекти и позитивно се одрази врз целокупното функционирање на правниот систем, а особено влијаеше врз унапредувањето на превентивната правна заштита и зголемувањето на правната сигурност на граѓаните.

Со цел да се обезбеди натамошно унапредување и развивање на нотаријатот, се пристапи кон подготвување на нова законска рамка со која се уреди нотаријатот. Во 2007 година беше донесен новиот Закон за нотаријатот („Службен весник на РМ“ бр. 55/07), кој стапи во сила на 12.05.2007 година. Со новиот закон, престана да важи Законот за вршење на нотарските работи од 1996 година нотаријатот („Службен весник на РМ“ бр. 55/07, 59/96, 25/98, 6/2002 и 66/2006).

Донесувањето на Законот за нотаријатот беше во насока на натамошно имплементирање на современите достигнувања во областа на нотаријатот следејќи ги компаративните искуства и европските стандарди во однос на модернизирање на граѓанското законодавство.

Со Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот ќе се реализира Нацрт - заклучокот од Двесте и десеттата седница на Владата на Република Македонија бр.51-17/211 од 09.02.2011 година, одржана на 09.02.2011 година по точка 2 по заклучоците на седницата, во врска со задолжувањето на Министерството за правда во однос на слепите лица да подготви и до Владата да достави Предлог на Закон за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот.

Причините за донесувањето на Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот произлегуваат од неговата практична примена. Имено досегашната примена на Законот за нотаријатот укажа на

потребата од дорегулирање на одредбите од законот во правец на нивно подобрување и примена, во однос на слепите лица како учесници во постапката пред нотар. При изготвувањето на Предлог Законот, извршени се консултации со Сојузот на слепите лица на Република Македонија, а воедно се имаше предвид и компаративното искуство во однос на слепите лица од Законот за јавно бележништво во Република Хрватска.

Со предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот се воведува, односно пропишува и нов уписник за примени предлози за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, во кој нотарите ќе ги заведуваат примените предлози, имајќи ја предвид новата надлежност на нотарите да донесуваат решенија врз основа на веродостојни исправи, согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија” бр. 83/09) и Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија” бр.88/10), кој ќе започне да се применува од 1 јули 2011 година.

II. ЦЕЛИ, НАЧЕЛА И ОСНОВНИ РЕШЕНИЈА

Со унапредувањето на функционирањето на нотаријатот во Република Македонија ќе се овозможи побрз пристап на граѓаните до правдата и зголемување на правната сигурност во правниот промет а истовремено ќе се влијае врз намалувањето на бројот на судските предмети и растоварувањето на судството.

Со Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот се допрецизираат одредбите на законот кои се однесуваат на постапувањето на нотарите кога учесници во постапка пред нотар се слепите лица. Измените и дополнувањата на Законот за нотаријат во однос на слепите лица се вршат со цел на истите да им се олесни учеството и преземањето на дејствија во правниот промет и да се намалат нивните трошоци при преземањето правни работи, имајќи го предвид досегашното ограничување дека за сите правни работи кои ги преземаат слепите лица беше предвидено задолжително составување на нотарски акт. Воедно со измените на законот се надминуваат ограничувањата за глувите и немите лица со оглед на тоа што се пропишува дека во правните работи кои ги преземаат глувите лица кои не знаат да читаат и немите

лица кои незнаат да пишуваат, доколку вредноста на правната работа не надминува 5000 евра во денарска противвредност нотарски акт не е задолжителен.

Со измените и дополнувањата на Законот за нотаријатот се бришат слепите лица и од одредбата која се однесува на задолжително присуство на двајца сведоци при составување на нотарски акт, со цел да се олесни постапката пред нотарот на овие лица, со што ќе се намалат трошоците на слепите лица за присуство на сведоците во постапката пред нотар.

Со Предлог Законот се воведува и нов уписник за примени предлози за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, кој ќе го водат нотарите имајќи ја предвид новата надлежност на нотарите да донесуваат решенија врз основа на веродостојни исправи, согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија” бр. 83/09) и Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија” бр.88/10), кој ќе започне да се применува од 1 јули 2011 година.

III.ОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ ПОСЛЕДИЦИ ОД ПРЕДЛОГОТ НА ЗАКОН ВРЗ БУЏЕТОТ И ДРУГИТЕ ЈАВНИ ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА

Предлогот на Закон за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот не предизвикува финансиски импликации врз буџетот на Република Македонија.

IV.ПРОЦЕНА НА ФИНАНСИСКИТЕ СРЕДСТВА ПОТРЕБНИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ, НАЧИН НА НИВНО ОБЕЗБЕДУВАЊЕ И ПОДАТОЦИ ЗА ТОА ДАЛИ СПРОВЕДУВАЊЕТО НА ЗАКОНОТ ПОВЛЕКУВА МАТЕРИЈАЛНИ ОБВРСКИ ЗА ОДДЕЛНИ СУБЈЕКТИ

За спроведување на овој Закон не се потребни дополнителни финансиски средства од Буџетот на Република Македонија.

ПРЕДЛОГ НА ЗАКОН ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НОТАРИЈАТОТ

Во Законот за нотаријатот („Службен весник на Република Македонија“ бр. 55/07, 86/08 и 139/09) во членот 42 став (1) точката г) се менува и гласи:

„г) сите правни работи кои лично ги преземаат глуви лица кои не знаат да читаат или неми лица кои не знаат да пишуваат и “

По ставот (1) се додава нов став (2) кој гласи :

“(2) Одредбите од ставот (1) точка г) на овој закон не се однесуваат на правните работи чија вредност не надминува 5000 евра во денарска противвредност, според средниот курс на Народна банка на денот на плаќањето за преземеното дејствие.”

Ставот (2) станува став (3) .

Член 2

Во член 48 став (1) во точката в) зборот „слеп,” се брише.

Член 3

Во член 91 став (1) по точката д) се додава нова точка ф) која гласи :

“ф) уписник за примени предлози за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа;“.

Точките г), е), ж) з) и с) стануваат е), ж),з), s) и и).

Член 4

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ НА ПРЕДЛОГ- ЗАКОНОТ ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ЗАКОНОТ ЗА НОТАРИЈАТОТ

I. ОБЈАСНУВАЊЕ НА СОДРЖИНАТА НА ОДРЕДБИТЕ

НА ПРЕДЛОГ ЗАКОНОТ

Предлогот на Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот е систематизиран во 4 законски членови.

Со членот 1 се менува и дополнува одредбата на членот 42 која се однесува на правни работи за кои нотарскиот акт е задолжителен. Имено се менува точката г) во смисла што се бришат слепите лица од преземање на правни работи за кои нотарскиот акт е задолжителен. Воедно се додава нов став (2) во кој е определено дека во правни работи кои ги преземаат глувите лица кои не знаат да читаат или неми лица кои незнаат да пишуваат, а чија вредност не надминува 5000 евра во денарска противвредност, не е потребен задолжителен нотарски акт.

Измените и дополнувањата на Законот за нотаријатот во однос на слепите лица се вршат со цел на истите да им се олесни учеството и преземањето на дејствија во правниот промет и да се намалат и нивните трошоци при преземањето на правни работи, имајќи го предвид досегашното ограничување дека за сите правни работи кои ги преземаат слепите лица беше предвидено задолжително составување на нотарски акт. Со додавањето на ставот (2) на овој член ќе се создадат услови за позитивни придобивки за глувите лица кои не знаат да читаат и за немите лица кои незнаат да пишуваат, со оглед на тоа што во правните работи кои ги преземаат овие лица доколку вредноста на правната работа не надминува 5000 евра во денарска противвредност, нотарскиот акт не е задолжителен.

Со членот 2 во членот 48 кој се однесува на сведоци при составување на нотарски акт се вршат измени во ставот 1 точка в) и се брише зборот „слеп“, со цел да се олесни постапката пред нотарот кога учесници се слепи лица, со што истовремено ќе се влијае и на намалување на трошоците во постапката пред нотар, бидејќи при составување на нотарски акт во кој учесници се слепите лица нема да биде потребно присуство на двајца сведоци.

Со членот 3 во одредбата од членот 91 се додава нова точка г) со која се воведува нов уписник за примени предлози за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа. Во новиот уписник нотарите ќе ги вршат уписите во постапката за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, имајќи ја во предвид

новата надлежност на нотарите согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување („Службен весник на Република Македонија” бр. 83/09) и Законот за изменување и дополнување на Законот за извршување „Службен весник на Република Македонија “ бр.88/10), кој ќе започне да се применува од 1 јули 2011 година.

Со членот 4 се уредува влегувањето во сила на овој закон.

II. МЕЃУСЕБНА ПОВРЗАНОСТ НА РЕШЕНИЈАТА СОДРЖАНИ ВО ПРЕДЛОЖЕНИТЕ ОДРЕДБИ

Со предложениот член 3 од Предлог законот постои меѓусебна поврзаност со Законот за извршување.

III. ПОСЛЕДИЦИ ШТО ЌЕ ПРОИЗЛЕЗАТ ОД ПРЕДЛОЖЕНИТЕ РЕШЕНИЈА

Со Предлог на Законот за изменување и дополнување на Законот за нотаријатот се допрецизираат одредбите на законот кои се однесуваат на постапувањето на нотарите кога учесници во постапка пред нотар се слепите лица, како и вршењето на нотарската служба во однос на дополнувањето на законот со нов уписник за примени предлози за донесување на решение со кое се дозволува извршување врз основа на веродостојна исправа, со што се создаваат услови за успешно постапување на нотарите при вршењето на нотарската служба и успешна примена на законот во праксата.

ТЕКСТ НА ОДРЕДБИТЕ НА ЗАКОН ЗА НОТАРИЈАТОТ КОИ СЕ ИЗМЕНУВААТ
ОДНОСНО ДОПОЛНУВААТ

Правни работи за кои нотарскиот акт е задолжителен

Член 42

(1) Нотарски акт е задолжителен за:

а) договори за уредување на имотните односи меѓу брачните другари и меѓу лицата кои живеат во вонбрачна заедница;

б) договори за подарок без предавање на предметот во владеење на даропримачот;

в) секој акт за основање, организирање, престанок, статусни и промени на правни лица кои вршат стопанска дејност, институции, фондации и други органи, освен трговските друштва;

г) сите правни работи кои ги преземаат слепи или глуви лица кои не знаат да читаат или неми лица кои не знаат да пишуваат и

д) договори за располагање со имот на малолетни лица и лица на кои им е одземена или ограничена деловната способност.

(2) Со одредбите од ставот (1) на овој член не се задира во одредбите на овој или друг закон според кои за важноста на правната работа е потребно исправата за нив да ја состави суд или нотар.

Сведоци при составување на нотарски акт

Член 48

(1) При составување на нотарски акт се потребни двајца сведоци, и тоа:

а) за тестамент;

б) кога некој од учесниците не го знае службениот јазик;

в) кога некој од учесниците е слеп, глув, нем или глувонем;

г) кога некој од учесниците е неписмен и

д) при сите други случаи предвидени со закон.

(2) Во другите случаи ќе зависи од нотарот и од странките дали при составувањето на актот ќе бидат повикани сведоците на актот, како што е предвидено во ставот (1) на овој член.

Регистар и книги на нотарот и Нотарската комора

Член 91

(1) Нотарот е должен уредно да ги води овие уписници и книги:

а) општ деловен уписник, во кој ќе ги заведува сите нотарски акти, записници за потврди и докази, записници за преземање пари, исправи и хартии од вредност, како и сите други нотарски дејствија, освен оние наведени во точката б) на овој став;

б) уписник за протести;

в) уписник за заверки и потврди;

г) уписник за реализација на залог;

д) уписник за доверени работи;

ѓ) именик за доверени работи;

е) именик на лицата кои пред нотарот предале некое располагање во случај на смрт со назнака на бројот на соодветниот акт;

ж) депозитна книга за преземени и издадени туѓи пари, хартии од вредност и скапоцености во која, покрај точната назнака на преземениот депозит, треба да се внесе името и адресата на депонентот, како и на оној на кого предметот треба да му се предаде;

з) заеднички именик на странките за уписниците од точките а) и б) на овој став. Заедничкиот именик може да се води и во електронска форма и

с) други уписници согласно со прописите за канцелариско работење.

(2) Нотарската комора води книга на депонирани потписи (КДП) на овластени лица на државни органи, јавни претпријатија, други јавни институции, банки и други органи и организации за кои постои неопходна потреба за непречено извршување на нотарските службени дејствија. Овластените лица го вршат депонирањето на својот потпис пред претседателот на Комората.

(3) Комората води именик и на помошници на нотарот, заменици-нотари, нотари кои привремено ја вршат службата, стручни соработници, приправници и други лица кои стручно се оспособуваат кај нотарот.

(4) Уписниците и книгите од ставот (1) точки а), б) и в) на овој член, мораат да бидат поврзани, нивните листови да бидат назначени со редни броеви, прошиени со конец и заверени со печат на Комората. Уписите се внесуваат без одлагање, по ред како што пристигаат предметите, читливо, без празни растојанија, без прецртување, бришење и исправки, а во општиот деловен уписник, на секоја страница нотарот ќе стави свој потпис и печат.

(5) Видот, содржината, формата, начинот на водењето и чувањето на актите, уписниците, книгите и имениците на нотарот, начинот на примање и чување на нотарските исправи и предметите од вредност и нивното издавање и преземање, како и преземање на други формални дејствија ги пропишува министерот за правда.